

divadelní studio d3 karlovy vary

figaro sem
figaro tam

peter turrini
nejbláznivější
den

Peter Turrini: Svět je tak smutný, že se o něm musí vyprávět vesele

Peter Turrini patří k největším a světově nejhranějším současným rakouským dramatikům. Patří k politicky silně angažovaným autorům, hlásil se k levici, píše provokativní hry, které se nejednou staly skandálem kulturní sezóny. V roce 1981 obdržel v Berlíně prestižní literární cenu Gerharda Hauptmanna – a jeho díla byla přeložena do více než třiceti jazyků. Nyní žije ve Vídni a v Retzu.

... kdo si myslí, že celoživotní psaní divadelních her a hraní divadla je snad nějakým aktem radosti, ten o umění vůbec nic neví. Umění, především divadelní umění, je řemeslo, které i člověk musí neustále znovu a znovu vydobývat a na kterém znovu a znovu ztroskotává a

zoufá si. ... divadlo je svět závislostí, každý závisí na každém. Může se stát spousta nepředvídatelných věcí. Můžete si před představením představovat všechny úspěchy a štěstí, a stejně tak všechny pády a neštěstí.

Kde vidíte hranice mezi opravdovým uměním a pokleslou lidovou veselíci?

Hranice mezi lidovou veselíci a uměním podle mě žádná není. Je dost autorů, kteří by chtěli pokud možno co nejinteligentněji vysvětlovat celý svět, a přitom své publikum nudí. Divadlo je místem smíchu a pláče, lidových veselí a smutku, pokud možno vším zároveň. Divadlo přece vzniklo na tržištích a náměstích a tak by se od nich asi nemělo příliš vzdalovat.

Vaše starší hra *Láska na Madagaskaru* (1998) se odehrává 23. 11. 1991, v den smrti Klause Kinského. Lze tedy reflexi divadla a reality považovat za jedno z vašich ústředních témat?

Hranice mezi uměním a životem se nedá stanovit. Stará marxistická věta, že společenské bytí určuje společenské vědomí, neplatí. Lidí spíše určuje »zdání«, jejich výmysly, představy, touhy, přání. Často si přece sami sobě cosi jen předstíráme a navenek něco jen hrajeme, ať už jako profesionálové, nebo ne - to už nehraje takovou roli. Morálka autora a kvality jeho tvorby nebývají v přímé úměře.

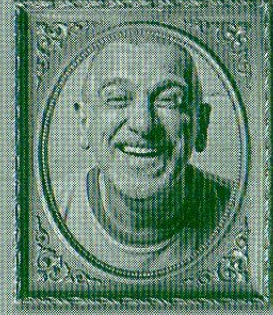
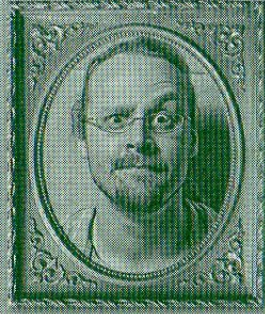
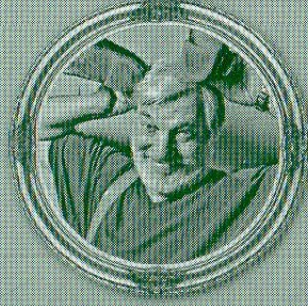
Ve Vaší tvorbě Vám jde - jak jste se kdesi vyjádřil - o všední den útlaku, o normální katastrofu. Mohl byste tu »normální katastrofu« trochu objasnit? Katastrofy - to, že někdo musí celý život polykat urážky, setrvávat v neštěstí, věčně snášet ponižování - se táhnou našimi všedními dny. A toto tiché překrucování nás samých, tyto nenápadné deformace, tato »normální katastrofa« mě jako dramatika fascinuje.

Umění musí především rušit, to je další z vašich citátů. Pořád si to ještě myslíte? Samozřejmě. My všichni jsme se přece stáhli kamsi do odloučenosti, schovali se za svůj vkus a za své názory. Pokud chceme zažít něco opravdu nového, tak se tento vkus a názory musejí znejišťovat. A divadlo na to má šanci. ... svět, který jsem měl před očima v šedesátých letech, když jsem začínal psát, byl uzavřený, utajený, zamklý. Moje generace dramatiků se pokoušela tuto zamklost prolomit provokací. Nahé prso bylo v šedesátých letech už provokace! Používání proletářského dialektu budilo pohoršení. To už je dnes všechno jinak. Z nahého prsa se dávno stal vzkvétající pornoprůmysl, z užívání dialektu móda. Člověk se jako dramatik musí znovu a znovu ptát, jak těmto »záborům« uniknout, jak musí to, co se nás opravdu dotýká a co nás zasahuje, na jevišti vypadat.

Změnil se po roce 1989 nějak váš levicový postoj? Byl jsem vždycky levičák, ale nikdy jsem nebyl členem jakékoliv komunistické strany. Otázka po spravedlnosti, především po sociální spravedlnosti a smíru, mě zaměstnává po celý život. Dnes snad ještě více než kdy jindy, protože ony nůžky mezi bohatstvím a chudobou jsou stále širší.

Má divadlo řešit problémy a zlepšovat svět? Na to můžu odpovědět jenom zcela osobně. Cokoliv, co mě v životě stišňovalo a nějak utlačovalo, z čeho jsem měl strach, dokážu překonat jenom tak, že to vymaluji v celé té hrůznosti. Tím, že ukazuji hrůzy na jevišti, doufám, že to pak ve skutečném životě nemůže dojít tak daleko.

jako **123. premiéra** divadelního studia d3 uvedeno v červnu 2008 v divadle husovka v karlových varech
autorská práva k dílu zastupuje **agentura dilla** informace, fotografie, zajímavosti na **www.divadlod3.cz**

překlad milan lukeš **režie** anna ratajská **dramaturgie** petra kohutová **scéna a propagace** václav junek **realizace scény** václav junek, jirí hnilička, tomáš braunreiter **hudba** petr ratajský a pavel horych (volně na motivy w. a. mozarta **světla a zvuk** václav junek **náповěda** lucie krajčová, šárka mertová **kostýmní spolupráce** lenka bloudková **hrabě almagiva** petr johanovský **hraběnka** kateřina kaiserová, j.h. figaro martin cirkl **zuzana** eliška huberová **cherubin** tomáš braunreiter **bartolo** petr richter **marcellina** andrea jandová **bazillus** luboš stěpán **don guzman** jirí hnilička **sluha majlík** jaroslav weinlich